

Västerbergslagens Elnät AB
Box 860
771 28 LUDVIKA

Omprövning och fastställande av slutlig intäktsram för tillsynsperioden 2012–2015

Beslut

Energimarknadsinspektionen (Ei) ändrar den tidigare beslutade intäktsramen och fastställer intäktsramen för Västerbergslagens Elnät AB, 556565-6864, avseende redovisningsenheten REL00570 för perioden 2012–2015 till

253 204 tkr för år 2012,

252 854 tkr för år 2013,

255 865 tkr för år 2014 och

257 568 tkr för år 2015 i respektive års prisnivå, enligt bilaga 1.

1 Beskrivning av ärendet

1.1 Bakgrund

Västerbergslagens Elnät AB (företaget) ansökte inför tillsynsperioden 2012-2015 om att intäktsramen skulle fastställas till 834 000 tkr för redovisningsenheten REL00570. Ei fastställde intäktsramen till 753 686 tkr i 2010 års prisnivå, dnr 2011–101540.

Företaget överklagade Ei:s beslut till Förvaltningsrätten i Linköping. Enligt förvaltningsrättens dom ska schablonmetoden, utan tillämpning av övergångsmetod, tillämpas när Ei fastställer intäktsramen. Förvaltningsrätten fastställde den 11 december 2013 företagets intäktsram till 834 000 tkr enligt företagets ursprungliga ansökan, mål nr 8011-11. Ei överklagade domen, men varken Kammarrätten i Jönköping eller därefter Högsta förvaltningsdomstolen meddelade prövningstillstånd. Förvaltningsrättens avgörande står därmed fast.

Ett flertal andra elnätsföretag överklagade också sina beslut om intäktsramar. Enligt Förvaltningsrätten i Linköpings avgöranden ska intäktsramen i målen beräknas med schablonmetoden utan tillämpning av övergångsmetod och beräkningen av rimlig avkastning ska ske med en real kalkylränta före skatt om 6,5 procent, se exempelvis mål nr 7991-11 och 8015-11. Vidare fastslog förvaltningsrätten i mål nr 8031-11 att förvärvande företag kan ha rätt till kompensation för arbets- och materialomkostnader genom ett tillägg till företagets historiska löpande påverkbara kostnader. Enligt förvaltningsrättens domar kan intäktsramen inte bli högre än det av respektive företag ansökta beloppet. Ei överklagade domarna till Kammarrätten i Jönköping.

Kammarrätten meddelade den 10 november 2014 dom i tre så kallade pilotmål angående principer för fastställande av elnätsföretagens intäktsramar för tillsynsperioden 2012–2015 (mål nr 61-14, 101-14 och 129-14). Kammarrätten avslog överklagandena vilket innebar att förvaltningsrättens avgöranden fastställdes. Ei överklagade kammarrättens domar till Högsta förvaltningsdomstolen som genom beslut den 23 mars 2015 inte meddelade prövningstillstånd.

1.2 Ansökan om omprövning

1.2.1 Omprövning enligt 5 kap. 15 § ellagen

Företaget har den 25 februari 2015 ansökt om omprövning av beslutet om intäktsram med hänvisning till att en allmän förvaltningsdomstol har ändrat ett beslut om intäktsram och grunden för ändringen är tillämplig även för företaget enligt 5 kap. 15 § ellagen (1997:857). Företaget har hänvisat till Kammarrätten i Jönköpings avgöranden i mål nr 129-14 och 101-14 och vill att intäktsramen utöver full schablonmetod också ska fastställas med en kalkylränta om 6,5 procent och att företaget ska ha rätt till ersättning för arbets- och materialomkostnader eftersom företaget har förvärvat anläggningar under perioden 2006–2009.

Företaget har till stöd för sin begäran om ersättning för arbets- och materialomkostnader bland annat bifogat ett intyg från en av företagets största leverantörer för att styrka att företaget har haft sådana arbets- och materialomkostnader som reducerat normvärdena under perioden 2006–2009. Företaget har vidare bifogat revisorsintyg för att visa att företaget inte har redovisat de aktuella kostnaderna som löpande påverkbara kostnader under perioden.

Företaget har vid beräkningen utgått från företagets investeringsutgifter i driftsatta eldistributionsanläggningar och mätare, byggnader och mark, inventarier, verktyg och installation samt pågående byggnationer av anläggningar, det vill säga samtliga anläggningsskategorier i not materiella anläggningstillgångar såsom de redovisats i årsrapporterna under åren 2006–2009. Företaget har inte räknat med den del av pågående nybyggnationer som driftsatts åren 2006–2009. Företaget har uppskattat andelen eldistributionsanläggningar till 92,7 procent utifrån driftsatta pågående anläggningar under åren 2006–2009. Företaget har vidare uppskattat andelen normvärderade anläggningar upp till och med 24 kV till 64,8 procent, utifrån rapporterad andel normvärde lokalnät i kapitalbasen för tillsynsperioden 2012–2015.

Vid beräkningen av tillägget har företaget utgått från ett tillägg på 8 procent beräknat på totala inköp av samtliga anläggningskategorier inklusive pågående byggnationer enligt not materiella anläggningstillgångar i årsrapporten åren 2006–2009 fördelat på entreprenader, eget arbete och eget material. Detta tillägg har företaget sedan reducerat med beräknat tillägg för eget material och de arbeten som utförts i egen regi. Reduktionen har beräknats utifrån en procentsats som ligger mellan 2,50 och 4,69 procent. Företaget har efter reduceringen kommit fram till en procentsats utifrån vilket tillägget för arbets- och materialomkostnader för förvärvade anläggningar ska beräknas för respektive år 2006–2009. Företaget vill ha compensation genom ett tillägg på totalt 9 873 tkr i löpande priser till de historiska påverkbara kostnaderna för åren 2006–2009 beräknat utifrån uppgifter i nedanstående tabell.

Tabell 1 Företagets beräknade tillägg för arbets- och materialomkostnader i tkr

	2006	2007	2008	2009	Summa
Inköp av anläggningar	86 420	52 381	48 785	31 299	218 885
Varav eget material och eget arbete av inköp påg. nyanl.	12 182	9 159	15 261	2 838	
8 % av inköp av anläggningar (för år 2006 86 420 x 8 %)	6 914	4 190	3 903	2 504	
Genomsnittlig procentsats för eget arbete och eget material	2,53 %	2,74 %	2,50 %	4,69 %	
Genomsnittlig procentsats x eget material och eget arbete (för år 2006 12 182 x 2,53 %)	308	251	381	133	
8 % av inköp av anläggningar reducerat för eget material och eget arbete (för år 2006 6 914 - 308)	6 606	3 939	3 522	2 371	
Beräknad andel förvärvade anläggningar i % (för år 2006 6 606/6 914)	96 %	94 %	90 %	95 %	
Företagets beräknade tillägg i % (för år 2006 96 % x 8 %)	7,64 %	7,52 %	7,22 %	7,58 %	
Inköp av anläggningar avs. enbart norm och eldistributionsanläggningar (reducerade inköp med uppskattade (1- (92,7 % x 64,8 %)) för respektive år 2006-2009)	51 912	31 465	29 305	18 801	131 483
Beräknat tillägg i respektive års prisnivå (för år 2006 (51 912 tkr x 7,64 %))	3 966	2 366	2 116	1 425	9 873

Företaget har vidare kompletterat med uppgifter om andel entreprenader, eget material och eget arbete för driftsatta anläggningar gällande eldistributionsanläggningar och byggnader enligt årsrapporterna som rapporterats i kapitalbasen enligt nedanstående tabell.

Tabell 2 Uppgifter om entreprenad, eget material och eget arbete eldistributionsanläggningar och byggnader i tkr

År	Entreprenad	Eget material	Eget arbete	Totalt
2006	77 192	12 187	480	89 859
2007	38 081	7 670	399	46 150
2008	35 647	15 644	584	51 875
2009	30 547	2 564	482	33 593

1.2.2 Omprövning enligt 5 kap. 12 § ellagen

Företaget har den 30 mars 2016 ansökt om omprövning av beslutet om intäktsram enligt 5 kap. 12 § ellagen. Företaget vill att intäktsramen ska öka och att ökningen ska omfatta full schablonmetod, en kalkylränta om 6,5 procent samt arbets- och materialomkostnadstillägg tillsammans med de justeringar som följer av inlämnade uppgifter samt indexering till 2014 års prisnivå.

Företaget har även begärt att uppgifterna i kapitalbasen ska korrigeras eftersom de tidigare inrapporterade uppgifterna enligt företaget är fel. Företaget har till grund för sin begäran lämnat in nya uppgifter om anläggningarna som ingår i kapitalbasen.

1.3 Redovisning av uppgifter

Företaget har lämnat in uppgifter om vilka faktiska investeringar och utrangeringar som har skett samt vilka löpande opåverkbara kostnader som företaget har haft under tillsynsperioden. Uppgifterna har lämnats enligt Ei:s föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2010:6) om nätkoncessionshavares förslag till intäktsram och insamling av uppgifter för att bestämma intäktsramens storlek (rapporteringsföreskriften).

Företaget har även lämnat in uppgifter för att Ei ska kunna fastställa den faktiska kvaliteten i nätverksamheten under perioden 2012–2015 och beräkna en kvalitetsjustering utifrån antal oaviserade och aviserade avbrott samt avbrottstiden i minuter.

2 Bestämmelser som ligger till grund för beslutet

2.1 Ellagen

Intäktsramen är de samlade intäkter som en nätkoncessionshavare högst får uppbära från nätverksamheten under en tillsynsperiod. En tillsynsperiod ska vara fyra kalenderår, om det inte finns särskilda skäl för en annan tidsperiod (1 kap. 5 a § och 5 kap. 4 §).

Intäktsramen ska täcka skäliga kostnader för att bedriva nätverksamhet under tillsynsperioden och ge en rimlig avkastning på det kapital som krävs för att bedriva verksamheten (kapitalbas). Skäliga kostnader för att bedriva nätverksamheten är kostnader för en ändamålsenlig och effektiv drift av en nätverksamhet med likartade objektiva förutsättningar. Kapitalbasen ska beräknas med utgångspunkt i de tillgångar som nätkoncessionshavaren använder för att bedriva nätverksamheten. Vidare ska hänsyn tas till investeringar och avskrivningar under tillsynsperioden. En tillgång som inte behövs för att bedriva verksamheten ska anses ingå i kapitalbasen om det skulle vara oskäligt mot koncessionshavaren att bortse från tillgången (5 kap. 6, 8 och 9 §§).

Ei ska även ta hänsyn till kvaliteten i nätkoncessionshavarens sätt att bedriva nätverksamheten. Ei ska bara beakta de avbrott som inte medför skadeståndsskyldighet för nätkoncessionshavaren eller ger rätt till avbrottsersättning enligt 10 kap. 10 § ellagen. Ei:s bedömning kan medföra en ökning eller minskning av vad som anses vara en rimlig avkastning på kapitalbasen (5 kap. 7 §).

En nätkoncessionshavare får inom fyra månader efter tillsynsperiodens slut ansöka hos Ei om att intäktsramen för perioden ska ökas. Ei ska handlägga ansökan skyndsamt (5 kap. 12 §).

Ei ska ompröva den fastställda intäktsramen efter tillsynsperiodens slut om det finns skäl att anta att ramen är större än vad som är motiverat av senare kända förhållanden och avvikelsen inte är ringa. Om det inte finns särskilda hinder, ska Ei meddela sitt beslut senast tio månader efter tillsynsperiodens slut (5 kap. 13 §).

Vid omprövning enligt 12 eller 13 §§ ska Ei kontrollera om de antaganden som har legat till grund för beslutet om fastställande av intäktsram överensstämmer med det faktiska utfallet under perioden. Vid bedömningen ska myndigheten tillämpa 6–9 §§ och utgå från de uppgifter och metoder som myndigheten har använt för att fastställa intäktsramen och som framgår av beslutet om fastställande (5 kap. 14 §).

Om en allmän förvaltningsdomstol har ändrat ett beslut om intäktsram för en nätkoncessionshavare och grunden för ändring av det beslutet är tillämplig även för en annan nätkoncessionshavare, ska Ei, om den senare nätkoncessionshavaren begär det, ompröva det beslut om intäktsram som gäller för denne. En ansökan om omprövning ska ha kommit in till Ei inom tre månader efter det att domstolens avgörande har vunnit laga kraft (5 kap. 15 §).

2.2 Intäktsramsförordningen

I förordningen (2014:1064) om intäktsram för elnätsföretag (intäktsramsförordningen) finns närmare bestämmelser om vad som avses med anläggningstillgångar (3 §), vilka tillgångar som ingår i kapitalbasen (5 §) och värdering av anläggningstillgångar (6–8 §§). Vidare finns bestämmelser om hur kapitalbasen ska beräknas vid förändring i prisläget (9 §) och vilka uppgifter nätkoncessionshavaren löpande ska dokumentera om de anläggningstillgångar som ingår i kapitalbasen (15 §).

2.3 Rapporteringsföreskriften

I Ei:s föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2010:6) om nätkoncessionshavares förslag till intäktsram och insamling av uppgifter för att bestämma intäktsramens storlek (rapporteringsföreskriften) finns kompletterande bestämmelser. Nätkoncessionshavaren ska senast den 31 mars året efter tillsynsperiodens slut redovisa det faktiska utfallet per kalenderår under tillsynsperioden avseende de uppgifter som har redovisats enligt 5 kap. samt de samlade intäkterna i nätverksamheten (7 kap. 1 §). Vidare anges hur redovisning av tillgångar i kapitalbasen, kostnader i nätverksamheten och intäkter i verksamheten ska ske (7 kap. 2–5 §§).

2.4 Kvalitetsregleringsföreskriften

Vid omprövning av den aktuella intäktsramen ska Ei tillämpa Ei:s föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2011:1) om vad som avses med kvaliteten i nätkoncessionshavarens

sätt att bedriva nätverksamheten vid fastställande av intäktsram (kvalitetsregleringsföreskriften).

I föreskriften anges bland annat att kvaliteten i en redovisningsenhets sätt att bedriva nätverksamhet beräknas som en kvalitetskostnad. Kvalitetskostnaden beräknas utifrån antal oaviserade och aviserade avbrott samt avbrottstiden i minuter och motsvaras av de samlade avbrottskostnaderna under tillsynsperioden enligt 5 kap. 1 eller 5 §§ (3 kap. 1 §). I föreskriften anges även hur avbrottskostnaden ska beräknas vid bedömningen efter tillsynsperioden (5 kap. 1–11 §§).

3 Ei:s motivering till beslutet

3.1 Sammanfattande beräkning av intäktsramen

Utifrån det underlag som företaget har lämnat och nedanstående bedömning har Ei beräknat en slutlig intäktsram till 253 204 tkr för år 2012, 252 854 tkr för år 2013, 255 865 tkr för år 2014 och 257 568 tkr för år 2015, se tabell 3 nedan. Intäktsramen fastställs i respektive års prisnivå.

Tabell 3 Beräknad slutlig intäktsram för tillsynsperioden 2012-2015 (tkr)

Kostnader i intäktsramen	Prisnivå	2012	2013	2014	2015
Kapitalkostnader	Respektive års prisnivå	146 177	149 099	151 237	155 471
Löpande kostnader					
Påverkbara kostnader	Respektive års prisnivå	52 019	51 985	52 427	52 855
Opåverkbara kostnader	Respektive års prisnivå	53 093	53 014	48 315	47 521
Beräknad intäktsram före kvalitetsjustering	Respektive års prisnivå	251 289	254 097	251 979	255 847
Kvalitetsjustering	Prisnivå	2012	2013	2014	2015
Begränsning (max/min 3 % av årlig beräknad intäktsram, absolutvärde)	Respektive års prisnivå	7 539	7 623	7 559	7 675
Kvalitetsjustering (Utan begränsning)	Respektive års prisnivå	1 914	-1 244	3 887	1 721
Kvalitetsjustering (Hänsyn tagen till eventuell begränsning)		1 914	-1 244	3 887	1 721
	Prisnivå	2012	2013	2014	2015
Beräknad slutlig intäktsram efter kvalitetsjustering	Respektive års prisnivå	253 204	252 854	255 865	257 568

3.2 Utgångspunkter för omprövning av intäktsramen

Det aktuella beslutet om intäktsram ska omprövas i två steg och med tillämpning av olika bestämmelser i ellagen. Det första steget avser en omprövning enligt 5 kap. 15 § ellagen till följd av att en domstol har ändrat ett beslut om intäktsram för ett annat företag och grunden för ändringen är tillämplig även för det aktuella företaget. Vid denna omprövning utgår Ei från de uppgifter som låg till grund för det ursprungliga beslutet. Omprövningen avser endast metoderna för beräkning av intäktsramen. Det faktiska utfallet för tillsynsperioden som företaget har rapporterat till Ei påverkar alltså inte denna omprövning.

Det andra steget avser omprövning efter avstämning av faktiskt utfall enligt 5 kap. 12–14 §§ ellagen. I denna omprövning fastställs företagets slutliga intäktsram för tillsynsperioden 2012–2015. Det sker med utgångspunkt från den intäktsram som har

beräknats efter omprövning enligt 5 kap. 15 § ellagen. I samband med denna omprövning sker också en indexering och kvalitetsjustering. Respektive steg i omprövningen beskrivs närmare nedan.

3.3 Omprövning enligt 5 kap. 15 § ellagen

Företaget har lämnat in en ansökan om omprövning enligt 5 kap. 15 § ellagen och har hänvisat till Kammarrätten i Jönköpings domar i mål nr 129-14 och 101-14. Ansökan har kommit in i rätt tid och förutsättningarna för att tillämpa 5 kap. 15 § ellagen är på så sätt uppfyllda. Kammarrättens avgöranden innebär att förvaltningsrättens domar fastställdes. Intäktsramen ska därför fastställas med schablonmetoden utan tillämpning av övergångsmetod, den reala kalkylräntan före skatt ska vara 6,5 procent och ersättning för arbets- och materialomkostnader ska ges under vissa förutsättningar. Av domarna följer också att intäktsramen inte kan uppgå till ett högre belopp än det som företaget ansökt om inför tillsynsperioden 2012–2015.

Förvaltningsrätten i Linköping har i dom den 11 december 2013 fastställt företagets intäktsram till det av företaget ansökta beloppet. En omprövning enligt 5 kap. 15 § ellagen kan därför inte resultera i en ändring av intäktsramen. Vid en omprövning efter avstämning enligt 5 kap. 12 § ellagen ska dock de metoder som varit utgångspunkten för en omprövning enligt 5 kap. 15 § ellagen användas. Detta innebär att företagets ansökan i denna del ska beaktas på så sätt att kalkylräntan ska vara 6,5 procent och ersättning för arbets- och materialomkostnader ska ingå. För att korrekta uppgifter ska ligga till grund för omprövningen enligt 5 kap. 12 § ellagen måste därför företagets ansökan om arbets- och materialomkostnadstillägg prövas. Ei gör i denna del följande bedömning.

För att kompensation ska medges krävs att arbets- och materialomkostnaderna har aktiverats som en tillgång och att dessa inte har redovisats som löpande kostnader under basåren (här 2006–2009). Ett krav är också att kostnaderna hänförs till anläggningar som i regleringen värderas till normvärde.

Det belopp som kan läggas till för ett förvärvande företag kan maximalt motsvara den reducering på 8 procent som Ei har gjort av EBR-värdena¹ vid bestämmande av normvärden i kapitalbasen. Tillägget avser därför endast driftsatta normvärderade eldistributionsanläggningar upp till 24 kV med anskaffningsår 2006–2009. Eftersom det för tillsynsperioden 2012–2015 saknas uppgift om anskaffningsår för anläggningarna i den inrapporterade kapitalbasen ska beräkningen istället göras med utgångspunkt i årsrapportens not gällande driftsatta materiella anläggningstillgångar.

Till stöd för sin begäran har företaget bland annat bifogat ett intyg från en av företagets största leverantörer som styrker att företaget har haft kostnader under perioden som avser sådana arbets- och materialomkostnader som reducerat normvärdena. Vidare har företaget bifogat ett revisorsintyg som styrker att företaget aktiverat dessa kostnader och

¹ EBR står för El Byggnads Rationalisering och är elnätsbranschens system för rationell planering, byggnation och underhåll av eldistributionsanläggningar 0,4-145 kV.

därmed inte redovisat dessa som löpande påverkbara kostnader under perioden 2006-2009. Ei anser därmed att företaget visat att det haft kostnader för sådana arbets- och materialomkostnader som reducerat normvärdena och att dessa inte redovisats som löpande påverkbara kostnader under perioden 2006-2009.

Företaget har beräknat ett tillägg för arbets- och materialomkostnader såsom löpande påverkbara kostnader på totalt 9 873 tkr i löpande prisnivå för åren 2006-2009. Den begärda ersättningen avser inte företagets verkliga arbets- och materialomkostnader utan är en uppskattning av kostnaderna.

Företaget har vid beräkningen utgått från investeringsutgifter för samtliga driftsatta anläggningskategorier och pågående byggnationer av anläggningar under åren 2006-2009 såsom de redovisats i årsrapporterna. Ei har därför inte utgått från företagets ansökan i denna del utan i stället beräknat tillägget utifrån uppgifterna om driftsatta eldistributionsanläggningar i årsrapporterna under tidsperioden. För att ta hänsyn till att endast normvärderade anläggningar upp till och med 24 kV ska ingå i beräkningen har Ei använt sig av företagets uppskattningar.

Företaget har minskat tillägget på 8 procent för att ta hänsyn till den andel av anläggningarna som inte köpts på entreprenad (förvärvade anläggningar) utan där företaget utfört arbete i egen regi och själva stått för material. Företaget har i beräkningen utgått från beräknade tillägg på investeringsutgifter för driftsatta anläggningar och pågående byggnationer fördelat på förvärvade anläggningar, arbeten i egen regi och materialinköp. Av beräkningen framgår att tillägget för eget material och eget arbete beräknats till mellan 2,50 och 4,69 procent och inte till 8 procent. Detta innebär att tillägget för eget material och eget arbete inte frånräknats i sin helhet utan till viss del ingår i tillägget för de förvärvade anläggningarna vid beräkningen av andelen förvärvade anläggningar. Den beräknade andelen förvärvade anläggningar blir därmed för högt beräknad och därmed även företagets beräknade tillägg för arbets- och materialomkostnader. Ei har därför inte utgått från företagets ansökan i denna del. Ei har istället beräknat andelen förvärvade anläggningar genom att jämföra investeringsutgifter för förvärvade anläggningar med totala inköp av nyanläggningar (förvärvade anläggningar, eget material och eget arbete). Vid denna jämförelse har Ei utgått från företagets uppgifter om driftsatta eldistributionsanläggningar och byggnader för åren 2006-2009. Den beräknade andelen förvärvade anläggningar för respektive år har reducerat tillägget på 8 procent som därefter beräknats uppgå till mellan 5,50 och 7,27 procent för åren 2006-2009.

Ei har beräknat en ökning av arbets- och materialomkostnader till totalt 8 746 tkr i 2006-2009 års prisnivå enligt nedanstående tabell. Vid omprövningen enligt 5 kap. 12 § ellagen ska därför de påverkbara kostnaderna öka med 8 746 tkr i löpande prisnivå.

Tabell 4 Ei:s beräknade tillägg för arbets- och materialomkostnader i tkr

	2006	2007	2008	2009	Totalt
Summa entreprenad, eget material och eget arbete enligt företaget	89 859	46 150	51 875	33 593	221 477
Varav eget material och eget arbete enligt företaget	-12 667	-8 069	-16 228	-3 046	-40 010
Summa entreprenad	77 192	38 081	35 647	30 547	181 467
Summa entreprenad/summa entreprenad, eget material och eget arbete	86 %	83 %	69 %	91 %	
Andel ovan x 8 %, dvs. uppskattat tillägg för förvärvade anläggningar	6,87 %	6,60 %	5,50 %	7,27 %	
Rapporterade eldistributionsanläggningar not MAT årsrapporten avs. inköp och omklassificeringar år 2006-2009	87 552	40 963	51 013	27 108	206 636
Korrigerig för andel anläggningar som avser normvärde upp t.o.m. 24 kV, dvs. 64,8 %	56 734	26 544	33 056	17 566	133 900
Beräknat tillägg i löpande prisnivå	3 899	1 752	1 817	1 278	8 746

3.4 Hantering av prisnivåer

Det ursprungliga beslutet om intäktsram fastställdes med ett belopp för hela tillsynsperioden om fyra år. Beslutet fastställdes i 2010 års prisnivå. Av beslutet framgår det att intäktsramen efter tillsynsperioden ska justeras för vart och ett av åren med olika index.

I detta beslut fastställer Ei den slutliga intäktsramen för tillsynsperioden 2012–2015 i respektive års prisnivå. Vid indexering av kapitalbasen används faktorprisindex (FPI) för byggnader i enlighet med vad som anges i intäktsramsförordningen och vid indexering av påverkbara kostnader används FPI för elnätsföretag – lokalnät avseende påverkbara kostnader i enlighet med vad som framgår av det ursprungliga beslutet, se bilaga 2 och 3. De opåverkbara kostnaderna indexeras inte för de företag som får sin intäktsram fastställd med schablonmetoden utan övergångsmetod. Företaget har i sin begäran om omprövning enligt 5 kap. 12 § ellagen begärt att indexering ska ske till 2014-års prisnivå. Ei anser att den slutliga intäktsramen för tillsynsperioden 2012–2015 ska fastställas i respektive års prisnivå. Ei:s närmare överväganden avseende prisnivåer framgår av bilaga 4.

3.5 Omprövning efter tillsynsperiodens slut enligt 5 kap. 12–14 §§ ellagen

Företaget har lämnat in uppgifter för avstämning av intäktsramen för tillsynsperioden 2012–2015. Företaget har också ansökt om att intäktsramen ska öka enligt 5 kap. 12 § ellagen.

Ei ska vid en omprövning efter tillsynsperioden kontrollera om de antaganden som legat till grund för beslutet om fastställande av intäktsram överensstämmer med det faktiska utfallet under perioden. Vid bedömningen ska myndigheten tillämpa 5 kap. 6–9 §§ ellagen och utgå från de uppgifter och metoder som myndigheten har använt för att fastställa intäktsramen och som framgår av beslutet om fastställande av intäktsram.

De metoder som är aktuella i detta fall är de metoder som gäller efter förvaltningsrättens dom avseende företagens intäktsram och företagens ansökan om omprövning enligt 5 kap. 15 § ellagen, se avsnitt 1.1 och 3.3. I övriga delar tillämpas de metoder som framgår av det ursprungliga beslutet.

I ansökan om intäktsram har företaget lämnat prognoser över investeringar och utrangeringar för perioden 2011–2015 samt opåverkbara kostnader för perioden 2012–2015. Företaget har inför avstämningen rapporterat in det faktiska utfallet för dessa uppgifter. Eftersom företaget även har ansökt om att intäktsramen för tillsynsperioden 2012–2015 ska öka fastställer Ei intäktsramen för tillsynsperioden utifrån det faktiska utfallet under perioden.

3.5.1 Bedömning av kapitalkostnader

Kapitalkostnad är kostnad för att använda kapital, i form av exempelvis elledning och nätstationer (kapitalbas). Avkastningen beräknas med en real kalkylränta före skatt. Kapitalkostnaden ska efter Ei:s bedömning av kvaliteten i nätverksamheten justeras med en kvalitetskostnad genom ett tillägg eller avdrag.

3.5.1.1 Kapitalbas

I det ursprungliga beslutet om fastställande av intäktsram fastställdes kapitalkostnaderna utifrån företagens kapitalbas den 31 december 2010 samt företagens prognos om investeringar och utrangeringar. Företaget har rapporterat det faktiska utfallet för perioden med avseende på investeringar och utrangeringar.

Företaget har dessutom begärt att Ei ska korrigera de uppgifter om anläggningar som ligger till grund för kapitalbasen.

Ei ska, enligt 5 kap. 14 § ellagen, vid omprövning enligt 12 § kontrollera om de antaganden som legat till grund för beslutet om fastställande av intäktsram överensstämmer med det faktiska utfallet under perioden. Vid bedömningen ska myndigheten tillämpa 6–9 §§ och utgå ifrån de uppgifter som myndigheten har använt vid fastställande av intäktsramen och som framgår av beslutet om fastställande av intäktsram.

Med det faktiska utfallet menas de verkliga förutsättningarna och omständigheterna, till exempel genomförda investeringar, antalet elavbrott, överförd energi och nätförluster under tillsynsperioden (prop. 2008/09:141 sid. 109). Det handlar om förhållanden som varken myndigheten eller företaget under några omständigheter kunde ha fullständig kunskap om före tillsynsperioden. Omprövningen efter tillsynsperioden är alltså till för att kunna ändra intäktsramen om de prognoser som företaget lämnat och Ei utgått ifrån i beslutet om fastställande av intäktsram inte stämmer med det verkliga utfallet. Det följer också uttryckligen av 14 § att Ei vid omprövningen ska använda samma uppgifter och metoder som i beslutet om fastställande av intäktsramen.

Detta är en följd av att omprövningen endast syftar till att stämma av verkligt utfall. Om det ursprungliga beslutet inte hade innehållit prognoser hade det inte varit aktuellt med

någon omprövning till följd av avstämning efter tillsynsperioden. De aktuella reglerna om omprövning och begränsningarna i dessa är bland annat en naturlig följd av att intäktsramsregleringen är en förhandsreglering med syfte att ge både kunder och nätföretag förutsägbarhet om nätavgifterna (prop. 2008/09:141 sid. 31). Om Ei hade fått information om att uppgifterna var felaktiga under tillsynsperioden hade myndigheten kunnat ompröva det ursprungliga beslutet med hänvisning till bestämmelserna i 5 kap. 11 § ellagen. Ei bedömer att den ingående kapitalbasen däremot inte kan korrigeras efter tillsynsperioden.

Ei har därför vid beräkningen av kapitalkostnaderna utgått från företagets kapitalbas den 31 december 2010 enligt det ursprungliga beslutet om fastställande av intäktsram samt beaktat de rapporterade uppgifterna om investeringar och utrangeringar, se bilaga 1.

3.5.1.2 Kalkylränta

Vid fastställandet av intäktsramen 2011 beslutade Ei att tillämpa en kalkylränta om 5,2 procent. Företaget begärde med stöd av 5 kap. 15 § ellagen att beslutet skulle omprövas och att en real kalkylränta före skatt om 6,5 procent skulle användas vid beräkningen av företagets kapitalkostnader. Vid omprövningen ska därför en kalkylränta om 6,5 procent användas.

3.5.1.3 Kvaliteten i nätverksamheten

Att kvaliteten i nätverksamheten ska beaktas följer av 5 kap. 7 § ellagen. I det ursprungliga beslutet om intäktsram för perioden 2012–2015 har en beräknad normnivå på kvaliteten fastställts för de kvalitetsindikatorer som anges i kvalitetsregleringsföreskriften. Av beslutet följer att efter tillsynsperiodens slut ska den faktiska kvaliteten i nätverksamheten jämföras med normnivån. Om den faktiska kvaliteten avviker från normnivån ska intäktsramen justeras.

Företaget har lämnat in uppgifter för att Ei ska kunna fastställa den faktiska kvaliteten i nätverksamheten för perioden 2012–2015. Intäktsramen ska därför justeras med en kvalitetskostnad utifrån den faktiska kvaliteten. Kvalitetskostnaden för hela perioden är summan av de årliga avbrottskostnaderna och ska enligt föreskriften utgöra ett tillägg eller avdrag på kapitalkostnaden.

Ei har utifrån de uppgifter som företaget har rapporterat fastställt den faktiska kvaliteten i nätverksamheten under tillsynsperioden. Ei har beräknat en avbrottskostnad för respektive år för de kvalitetsindikatorer som anges i kvalitetsregleringsföreskriften genom att jämföra den faktiska kvaliteten med den normnivå som beräknats i tidigare beslut. Kvalitetsjusteringen för respektive år framgår av tabell 3 och beräkningen framgår av bilaga 5.

3.5.1.4 Beräkning av kapitalkostnader

Kapitalkostnader ska beräknas med real annuitet i enlighet med den fastslagna schablonmetoden utan övergångsmetod. Vid beräkningen har Ei tagit hänsyn till de investeringar och utrangeringar som företaget har redovisat. Kapitalkostnaden framgår av bilaga 1.

3.5.2 Bedömning av påverkbara kostnader

Metoden för beräkning av påverkbara kostnader har inte förändrats. Kostnaderna ska inte heller stämmas av, eftersom de fastställs utifrån en historisk referensperiod för åren 2006–2009. Kostnaderna ska indexeras med FPI för elnätsföretag – lokalnät avseende påverkbara kostnader, se avsnitt 3.4. Ett avdrag för effektiviseringskrav om 1 procent ska göras i enlighet med det ursprungliga beslutet.

Ei har beräknat de påverkbara kostnaderna efter indexering och effektiviseringskrav. Summan av de påverkbara kostnaderna under respektive år i tillsynsperioden framgår av tabell 3, se även bilaga 1.

3.5.3 Bedömning av opåverkbara kostnader

I beslutet om intäktsram fastställdes de opåverkbara kostnaderna utifrån företagets prognos. Företaget har rapporterat det faktiska utfallet för perioden och Ei har i beräkningarna utgått från de uppgifter som företaget redovisat. Summan av de opåverkbara kostnaderna under respektive år i tillsynsperioden framgår av tabell 3, se även bilaga 1.

4 Upplysning om omprövning till följd av avvikelse från intäktsramen

Om en nätkoncessionshavares samlade intäkter från nätverksamheten under tillsynsperioden har avvikit från den slutligen fastställda intäktsramen, ska det belopp med vilket intäkterna överstigit eller understigit intäktsramen minska respektive öka ramen för den påföljande tillsynsperioden (5 kap. 20 § ellagen). Ei ska således bedöma om de samlade intäkterna i företagets nätverksamhet för tillsynsperioden har avvikit från ramen. Denna bedömning kan resultera i en ändring av intäktsramen för tillsynsperioden 2016–2019 och behandlas inte närmare här.

Hur man överklagar

Se bilaga 6, Så här gör du för att överklaga beslutet.

Detta beslut har fattats av generaldirektören Anne Vadasz Nilsson. Vid den slutliga handläggningen deltog även chefsjuristen Hanna Abrahamsson, chefsekonomen Therése Hindman Persson, verksjuristen Rebecka Thuresson, analytikerna Marie-Louise Eriksson och Joachim Karlsson, föredragande.

Anne Vadasz Nilsson

Joachim Karlsson

Bilagor till beslutet

- 1 Beräknad intäktsram avseende tillsynsperioden 2012–2015
- 2 Faktorprisindex för byggnader
- 3 Faktorprisindex för elnätsföretag – lokalnät
- 4 Hantering av prisnivåer för tillsynsperioden 2012–2015
- 5 Bedömning av kvaliteten i nätverksamheten för tillsynsperioden 2012–2015
- 6 Så här gör du för att överklaga beslutet